

Đại hội XI của Đảng và vinh quang thuộc về dân tộc Việt Nam Anh hùng

■ PGS. TS. BÙI ĐÌNH PHONG

Nhân dân chờ đợi và kỳ vọng ở Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, những nhà hoạt động lý luận – thực tiễn, ngay từ hôm nay và nhiệm kỳ Đại hội XI sẽ phát huy cao độ lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, ý chí tự lực tự cường, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, sẽ có những hành động và kết quả cụ thể làm thước đo lòng trung với Đảng, hiếu với dân, để không phụ lòng mong đợi của nhân dân.

Dọc Diễn văn bế mạc Đại hội XI, người đứng đầu Đảng Cộng sản Việt Nam nhấn mạnh: “Vinh quang đời đời thuộc về dân tộc Việt Nam văn hiến và anh hùng!”. Đây là điểm mới, rất mới, lần đầu tiên vang lên trong diễn văn bế mạc Đại hội Đảng suốt 25 đổi mới.

Theo dõi 9 ngày Đại hội và kết quả của Đại hội với Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI Đảng Cộng sản Việt Nam; Bài phát biểu và Diễn văn bế mạc của đồng chí Tổng Bí thư, tôi cảm nhận sâu sắc một điều: Đại hội XI Đảng Cộng sản Việt Nam mang hơi thở và cùng nhịp đập với trái tim của dân tộc, đề cao dân tộc dưới ánh sáng tư tưởng và tấm gương Hồ Chí Minh. Điều này không chỉ thể hiện ở chỗ Đảng khẳng định tiếp tục phát huy sức mạnh toàn dân tộc, mà phản ánh đậm nét trong các tham luận tại Đại hội; trong phát biểu bế mạc Đại hội của Tổng Bí thư. Bài phát biểu ngắn

gọn nhưng nhiều lần nhấn mạnh tới quan điểm về ý chí, nguyện vọng của toàn dân; phát huy sức mạnh toàn dân tộc; củng cố vững chắc niềm tin của nhân dân đối với Đảng; sự gắn bó mật thiết giữa Đảng với nhân dân và dân tộc; Đảng là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc. Ban Chấp hành Trung ương khóa XI nguyện đem hết sức mình, toàn tâm, toàn ý phụng sự Tổ quốc và dân tộc, phục vụ nhân dân.

Xuất phát từ dân tộc, gắn bó máu thịt với dân tộc, đồng hành cùng dân tộc; trọng dân, nghe dân, tin dân, có trách nhiệm với dân, đó là những tố chất làm nên sức mạnh thật sự của Đảng, của chế độ, của dân tộc. Đây là tổng kết lý luận- thực tiễn quý báu nhất mà Chủ tịch Hồ Chí Minh để lại cho Đảng ta. Người dạy: “Dân chúng

đồng lòng, việc gì cũng làm được. Dân chúng không ủng hộ, việc gì làm cũng không nên... Làm theo cách quan liêu, thì dân oán. Dân oán, dù tạm thời may có chút thành công, nhưng về mặt chính trị, là thất bại"(1). "Cách xa dân chúng, không liên hệ chặt chẽ với dân chúng, cũng như đứng lơ lửng giữa trời nhất định thất bại"(2). Tinh thần này đã được Nghị quyết Đại hội XI nhấn mạnh khi khẳng định "thường xuyên học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh".

1. Văn kiện Đại hội là sự kết tinh trí tuệ, ý chí, nguyện vọng của toàn Đảng, toàn dân

Trong quá trình chuẩn bị Đại hội, các dự thảo văn kiện Đại hội đã được thảo luận, góp ý tại đại hội đảng bộ các cấp, được công bố rộng rãi để lấy ý kiến các đại biểu Quốc hội, các thành viên, hội viên của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể nhân dân, các đồng chí lão thành cách mạng, các nhân sĩ trí thức, đông đảo các tầng lớp nhân dân trong nước, đồng bào ta định cư ở nước ngoài và đã nhận được rất nhiều ý kiến đóng góp quý báu, đầy tâm huyết. Các văn kiện trình Đại hội, tuy chưa thể thu góp, chọn lọc được toàn bộ ý kiến của nhân dân, của cán bộ, đảng viên, nhưng đó là sự kết tinh trí tuệ của toàn Đảng, toàn dân.

Xuất phát từ tinh thần trách nhiệm cao với Đảng, với đất nước, mong muốn Đảng ta ngày càng vững mạnh, đất nước ta ngày càng phát triển,

nhân dân đã góp nhiều ý kiến sâu sắc, có chất lượng khoa học và tinh thần cách mạng theo tư duy đổi mới về tất cả các mặt. Đó là, những nội dung về bổ sung, phát triển cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội; xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên theo tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh, có trách nhiệm với dân, hết lòng hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân; thực hành tiết kiệm, chống tham ô, tham nhũng, lãng phí, quan liêu; về phương thức lãnh đạo của Đảng cầm quyền...

Sự trăn trở của các tầng lớp nhân dân đầy nhiệt huyết với những đóng góp quý báu đã tiếp thêm trí tuệ và sức mạnh cho Đảng. Ban Chấp hành Trung ương đã tiếp thu tối đa những ý kiến hợp lý, xác đáng để bổ sung, hoàn chỉnh các văn kiện trình Đại hội, đồng thời để chỉ đạo trong hoạt động thực tiễn là một việc làm hợp quy luật, thuận lòng dân. Đây là cách làm "từ trong quần chúng ra, trả lại nơi quần chúng" như Bác Hồ đã dạy. Người viết: "Gom góp mọi ý kiến rời rạc, lẻ tẻ của quần chúng, rồi phân tích nó, nghiên cứu nó, sắp đặt nó thành những ý kiến có hệ thống. Rồi đem nó tuyên truyền, giải thích cho quần chúng, và làm cho nó thành ý kiến của quần chúng, và làm cho quần chúng giữ vững và thực hành ý kiến đó. Đồng thời nhân lúc quần chúng thực hành, ta xem xét lại, coi ý kiến đó đúng hay không. Rồi lại tập trung ý kiến của quần

chúng, phát triển những ưu điểm, sửa chữa những khuyết điểm, tuyên truyền, giải thích, làm cho quần chúng giữ vững và thực hành. Cứ như thế mãi thì lần sau chắc đúng mục hơn, hoạt bát hơn, đầy đủ hơn lần trước"(3).

Theo tinh thần Hồ Chí Minh, vấn đề không phải một lần lấy ý kiến của đông đảo các tầng lớp nhân dân là xong. Đây là việc làm thường xuyên, lâu dài, lần sau phải rút kinh nghiệm của lần trước và có chất lượng hơn lần trước. Nhiệm kỳ Đại hội XI sẽ có rất nhiều Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương bàn chuyên sâu về các lĩnh vực khác nhau của đời sống kinh tế- xã hội, cần có ý kiến đóng góp của nhân dân. Một trong những bài học kinh nghiệm chưa thành công của Đại hội X, đã nêu trong phần khuyết điểm Báo cáo kiểm điểm sự lãnh đạo, chỉ đạo của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI là: "Một số vấn đề Ban Chấp hành Trung ương bàn chưa kỹ, chưa có đầy đủ thông tin về những ý kiến khác nhau, chưa coi trọng lấy ý kiến thẩm định, gop ý của các cơ quan khoa học, các chuyên gia, nên có việc đã thông qua chủ trương nhưng khi triển khai thực hiện còn có những ý kiến khác nhau, chưa tạo được sự đồng thuận cao (như việc mở rộng địa giới hành chính Thủ đô Hà Nội; việc sáp nhập một số bộ, sáp nhập một số ban đảng...); hoặc có việc Trung ương đã có chủ trương nhưng

khi Chính phủ trình ra Quốc hội lại chưa được nhất trí thông qua (như Dự án đường sắt cao tốc Bắc- Nam)".

Học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương Hồ Chí Minh là phải thật sự lắng nghe, thật sự thấu hiểu dân, thật sự cầu thị. Người dạy rằng, "mỗi một khẩu hiệu, mỗi một công tác, mỗi một chính sách của chúng ta, phải dựa vào ý kiến và kinh nghiệm của dân chúng, phải nghe theo nguyện vọng của dân chúng... Kinh nghiệm trong nước và các nước tò cho chúng ta biết: có lực lượng dân chúng, việc to tát mấy, khó khăn mấy làm cũng được. Không có, thì việc gì làm cũng không xong. Dân chúng biết giải quyết nhiều vấn đề một cách đơn giản, mau chóng, đầy đủ, mà những người tài giỏi, những đoàn thể to lớn, nghĩ mãi không ra"(4). Nhân dân kỳ vọng và tin tưởng Ban Chấp hành Trung ương khóa XI sẽ tiếp tục việc làm thu góp trí tuệ, ý chí và nguyên vẹn của toàn dân; nắm vững dân tình, dân tâm, dân ý để có được những quyết sách đúng đắn, được nhân dân đồng tình, ủng hộ.

2. Sự gắn bó mật thiết giữa Đảng với giai cấp, với nhân dân và dân tộc như là một phẩm chất cốt lõi nhất thể hiện bản chất và sức sống của Đảng

Đại hội XI trở lại một tư tưởng cốt lõi của Hồ Chí Minh về Đảng, lần đầu tiên được khẳng định ở Đại hội X: "Đảng Cộng sản Việt Nam là đội tiên phong của giai cấp

công nhân, đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc". Đây là cách thể hiện bao quát bản chất giai cấp công nhân của Đảng ta, cũng là sức sống của Đảng. Vấn đề là ở chỗ hiểu và thực hành bản chất giai cấp công nhân trong hoàn cảnh nước ta như thế nào. Đây là những khía cạnh rất cơ bản khi ta nói học tập, làm theo, vận dụng sáng tạo và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời đại ngày nay.

Nói rằng Đảng ta là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân là sự khẳng định bản chất giai cấp công nhân của Đảng. Điều này là cần thiết, không thể cắt xén, bóp méo. Nhưng nếu chỉ có như vậy thì cũng chỉ là bản chất giai cấp theo nguyên lý kinh điển, dựa trên chủ nghĩa Mác-Lênin, mà nguyên lý kinh điển thì chủ yếu bàn tới những nước có số lượng giai cấp công nhân chiếm đa số. Chủ nghĩa Mác-Lênin dạy rằng lý luận phải gắn với thực tế. Trên nền tảng tư tưởng Hồ Chí Minh, Đại hội XI khẳng định lại và nhấn mạnh "...đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam, đại biểu trung thành lợi ích của nhân dân lao động và của cả dân tộc". Nhận thức ra điều này trong di sản Hồ Chí Minh đã khó, khẳng định nó và biến nó thành hành động thì lại càng khó hơn. Đại hội XI tố

rõ quyết tâm cao độ biến quan điểm này thành hiện thực. Đây chính là sự tiếp tục chỉnh đốn, xây dựng và tự đổi mới Đảng với mục tiêu nâng cao bản lĩnh chính trị, năng lực trí tuệ, phẩm chất và đạo đức cách mạng, làm cho Đảng ta thật sự trong sạch, vững mạnh, củng cố vững chắc niềm tin của nhân dân đối với Đảng.

Đảng ta, đứng đầu là Ban Chấp hành Trung ương khẳng định Đảng là "đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam" là tự xác định vị trí, trách nhiệm và vinh dự của Đảng. Khác với các đảng ở các nước giai cấp công nhân chiếm đa số, Đảng ta từ khi thành lập đến nay luôn luôn mang trong mình dòng máu của dân tộc, bám rễ sâu trong lòng dân tộc, hút nhựa sống từ lòng dân tộc. Người đảng viên trước hết là con người của dân tộc Việt Nam, "là công dân Việt Nam", nhưng là đảng viên nên họ phải là người tiên phong của dân tộc. Nếu Đảng chỉ là đội tiên phong của giai cấp, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp thì mới chỉ bảo đảm được yếu tố "cần" nhưng chưa đủ, thiếu cái gốc rễ, nền tảng, thiếu sức sống của Đảng.

Hơn 80 năm dưới sự lãnh đạo của Đảng, một bài học quý rút ra là, nếu ở Việt Nam nói tới tính giai cấp một cách rập khuôn, hiểu bản chất giai cấp một cách cứng nhắc thì không bao giờ có một Mặt trận dân tộc thống nhất đúng nghĩa và Đảng sẽ thiếu sinh khí. Sở dĩ tư tưởng Hồ Chí

Mình mang sinh khí của một học thuyết vì Người luôn luôn nhận thức và giải quyết một cách nhuần nhuyễn vấn đề dân tộc và giai cấp. Phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc như là hạt nhân của phát huy sức mạnh toàn dân tộc là ở đây. Giữ vững niềm tin vững chắc của nhân dân đối với Đảng là ở đây. Sự mến cùn của Đảng, của chế độ cũng ở đây. Đại hội XI đã tìm lại được cái chìa khóa của sự phát triển bền vững. Nhân dân kỳ vọng cùng với dân chủ, sự gắn bó mật thiết giữa Đảng với dân tộc là cái chìa khóa vạn năng để giải quyết mọi trở lực trên đường phát triển.

3. Nguyên đem hết sức mình, toàn tâm, toàn ý phung sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân

Trong Diễn văn bế mạc Đại hội, đồng chí Tổng Bí thư nhấn mạnh: "Nhân rõ trách nhiệm to lớn đó trong giai đoạn mới với những thời cơ lớn và thách thức gay gắt, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI nguyên đem hết sức mình, toàn tâm, toàn ý phung sự Tổ quốc và dân tộc, phục vụ nhân dân, phấn đấu không ngừng nâng cao năng lực, trình độ, bản lĩnh, phẩm chất đạo đức, cùng toàn Đảng, toàn dân, toàn quân quyết tâm thực hiện thắng lợi những mục tiêu, nhiệm vụ to lớn đã được Đại hội xác định".

Các văn kiện của Đại hội XI nhiều lần khẳng định "không ngừng nỗ lực phấn đấu, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh,

hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao". Lời hứa của người đứng đầu Đảng "nguyên dem hết sức mình, toàn tâm, toàn ý phung sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân" là một biểu hiện rực sáng của việc học tập tư tưởng Hồ Chí Minh. Bởi vì, như Chủ tịch Hồ Chí Minh dạy: "Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng"(5). Nhiều lần Người nhấn mạnh, "ngoài lợi ích của dân tộc, của Tổ quốc thì Đảng không có lợi ích gì khác". "Đảng ta là Đảng của giai cấp, đồng thời cũng là của dân tộc, không thiên tư, thiên vị. Đảng không lo riêng cho một đồng chí nào hết. Đảng lo việc cho cả nước"(6).

Đại hội XI nhấn mạnh lại tinh thần của Hồ Chí Minh là xuất phát từ trái tim của những đại biểu ưu tú của giai cấp và dân tộc, được nhân dân đánh giá cao và ghi nhận bước đầu. Nhưng học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh thì không phải chỉ nhắc lại lời Bác nói, mặc dù điều đó là hết sức cần thiết. Chúng ta trung thành với tư tưởng của Người, phát huy di sản của Người trong bối cảnh hiện nay, thì điều quan trọng nhất, có ý nghĩa quyết định là hành động, là hiệu quả của việc làm theo tinh thần của văn hóa phương Đông "một tấm gương sống có giá trị hơn hàng trăm bài diễn văn tuyên truyền". Nhân dân chờ đợi và kỳ vọng ở Ban Chấp hành Trung ương khóa

XI, những nhà hoạt động lý luận-thực tiễn, ngay từ hôm nay và suốt trong nhiệm kỳ Đại hội XI sẽ phát huy cao độ lòng yêu nước, tinh thần dân tộc, ý chí tự lực tự cường, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, sẽ có những hành động và kết quả cụ thể làm thước đo lòng trung với Đảng, hiếu với dân, để không phụ lòng mong đợi của nhân dân.

Ba điểm nêu trên được khẳng định trong Diễn văn bế mạc Đại hội XI của đồng chí Tổng Bí thư. Nhiệm vụ nặng nề hiện nay là triển khai và đưa nghị quyết Đại hội XI vào cuộc sống, biến quyết tâm của Đảng thành ý chí của toàn dân. Ý Đảng phải thật sự là ý dân. Ý Đảng mà không hòa quyện với lòng dân thì không thể thành công. Lòng dân mà thiếu đường lối lãnh đạo sáng suốt của Đảng cũng không biến thành sức mạnh thật sự. Tuy nhiên, như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy, "Đảng lãnh đạo nhưng dân là gốc; Đảng cầm quyền nhưng dân là chủ". "Tiếng dân chính là truyền lai ý trời"(7). Nếu nhận thức và hành động của Đảng thuận lòng dân, tức là hợp quy luật và đúng xu thế thời đại theo tinh thần "Vinh quang đời đời thuộc về dân tộc Việt Nam văn hiến và anh hùng", thì đó chính là cội rễ của đại đoàn kết, đại thành công./.

(1), (2), (3), (4), (5) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, Nxb CTQG, H, 1995, t.5, tr.293, 286, 290-291, 293 và 295, 249

(6) Sđd, t.10, tr.467

(7) Sđd, t.1, tr.79.